

## Algemene informatie bij Pak je pen en Portfolio

### Competentie 3 : vakinhoudelijk en didactisch competent

De leraar primair onderwijs moet de kinderen helpen zich de culturele bagage eigen te maken die samengevat is in de kerndoelen voor het primair onderwijs en die elke deelnemer aan de samenleving nodig heeft om volwaardig te kunnen functioneren. Dat is de verantwoordelijkheid van de leraar primair onderwijs en om die verantwoordelijkheid waar te kunnen maken moet de leraar vakinhoudelijk en didactisch competent zijn.

Een leraar die vakinhoudelijk en didactisch competent is, ontwerpt een krachtige leeromgeving in zijn groep en zijn lessen. Zo'n leraar:

- stemt de leerinhouden en ook zijn doen en laten af op de kinderen en houdt rekening met individuele verschillen;
- motiveert de kinderen voor hun leertaken, daagt hen uit om er het beste van te maken en helpt hen om ze met succes af te ronden;
- leert de kinderen leren, ook van en met elkaar, om daarmee onder andere hun zelfstandigheid te bevorderen.

#### Indicatoren

Dat de leraar vakinhoudelijk en didactisch competent is, blijkt uit zijn professionele handelen. Zo kan de leraar de opdrachten, oefeningen en toetsen waar de kinderen mee te maken krijgen, zelf foutloos maken en duidelijk demonstreren of uitleggen. Zo legt hij bijvoorbeeld duidelijk uit aan de kinderen welke leerdoelen hij met welke leeractiviteiten nastreeft.

Hij kiest gevarieerde, op de kinderen afgestemde speel- en leertaken, gebruik makend van moderne middelen, waaronder ICT. Hij biedt ruimte voor verschillende manieren van werken. Hij geeft opbouwend commentaar op het werk van zijn kinderen en op de manier waarop ze werken. Hij doet op basis van evaluatie en toetsing betrouwbare uitspraken over hun kennis en de vaardigheid.

Hij kan van elk kind in zijn groep beschrijven hoe het zich ontwikkelt op cognitief gebied en hoe hij die ontwikkeling probeert te bevorderen. Hij signaleert onmiddellijk als er leerproblemen zijn, hij kan beoordelen of en hoe hij die problemen zelf kan aanpakken en weet waar hij eventueel hulp kan vinden in en buiten de school.

Hij kan zijn vakinhoudelijke en didactische opvattingen verantwoorden en ook hoe hij de groep of individuele kinderen aangepakt heeft. Daarbij maakt hij gebruik van relevante en actuele theoretische en methodische inzichten.

#### Bekwaamheidseis

De leraar primair onderwijs onderschrijft zijn vakinhoudelijke en didactische verantwoordelijkheid. Hij heeft voldoende kennis en vaardigheid op het gebied van de onderwijsinhouden en de didactiek om een krachtige leeromgeving voor de kinderen tot stand te brengen. Op een eigentijdse, professionele, planmatige manier.

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de leraar primair onderwijs het volgende doen:

- Hij vormt zich een goed beeld van de mate waarin de kinderen de leerinhoud beheersen en van de manier waarop ze hun werk aanpakken.
- Hij ontwerpt op basis daarvan (speel- en) leeractiviteiten die voor de kinderen uitvoerbaar zijn en die hen aanzetten tot zelfwerkzaamheid.

- Hij voert die activiteiten samen met de kinderen uit.
- Hij evalueert die activiteiten en de effecten ervan en stelt ze zonedig bij, voor de hele groep maar ook voor individuele kinderen.

Om te voldoen aan deze bekwaamheidseis moet de leraar primair onderwijs deze kennis hebben:

- Hij beheerst de leerinhouden van de vak- en vormingsgebieden, zoals beschreven in de kerndoelen voor het primair onderwijs.
- Hij kent het belang van die leerinhouden voor het dagelijkse leven van basisschoolkinderen en hij weet hoe zij die leerinhouden gebruiken.
- Hij is vertrouwd met de opbouw van de leerinhouden in leerlijnen en met de samenhang daartussen.
- Hij heeft kennis van didactieken en didactische leermiddelen, waaronder ICT.
- Hij is bekend met verschillende onderwijstheorieën en onderwijsarrangementen voor het jonge en oudere kind en hij weet hoe hij die in praktijk kan brengen.
- Hij is vertrouwd met hoe kinderen leren, wat hun leerbehoeften zijn, hoe hun ontwikkeling verloopt, welke problemen zich daarbij kunnen voordoen en hij weet hoe hij daarmee om kan gaan.
- Hij heeft een praktische kennis van veel voorkomende leerstoornissen en onderwijsbelemmeringen.
- Hij heeft kennis van processen van identiteitsvorming, zingeving en waardeontwikkeling bij het jonge en oudere kind én van de culturele bepaaldheid daarvan en hij weet welke consequenties hij hieraan moet verbinden voor zijn handelen.

### **Vakgebied schrijven**

Voor het vakgebied schrijven/handschriftontwikkeling betekent dit:

- dat jij kennis hebt van de leerlijnen m.b.t. het vakgebied schrijven/handschriftontwikkeling gedurende de gehele basisschoolperiode;
- dat jij weet hoe kinderen schrijven leren, hoe deze fijn motorische ontwikkeling verloopt en welke problemen er zich kunnen voordoen in die ontwikkeling en hoe hiermee om te gaan
- dat jij kennis hebt van de didactiek en de didactische leermiddelen en werkvormen, waaronder ook mediagebruik (ICT) en verwerkingsmodaliteiten (handelen op verschillende niveaus);
- dat je kunt differentiëren in instructievormen en oefenstof, waardoor de leerlingen gemotiveerd en gestimuleerd worden met ruimte voor eigen initiatief en creativiteit;
- dat je de kinderen leert hoe te reflecteren op hun schrijfproces en schrijfproduct
- dat je een dominantieonderzoek kunt uitvoeren en hieruit verantwoorde conclusies kunt trekken;
- dat je kennis hebt van schrijfmaterialen;
- dat jij beschikt over voldoende kennis van recente ontwikkelingen in het ontwerpen van leeromgevingen; dat je betrokkenheid verhogende factoren als uitgangspunt neemt in voorbereiding, uitvoering en evaluatie van je lessen;
- dat jij het belang weet van de handschriftontwikkeling en toetsenbordvaardigheid in het dagelijkse leven;
-

- dat jij op basis van observaties, toetsen en informatie van collega('s), eventueel met hulp van intern begeleider en/of met gespecialiseerde handboeken en/of externe instanties) schrijfproblemen kunt signaleren, deze kunt diagnosticeren en een aangepast programma kunt ontwerpen;
- dat jij de praktische vaardigheden, zowel op bord als papier, beheerst en hierdoor een modelvoorbeeld bent voor je leerlingen.